

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. marts 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2022-0030-7195
Dok.: 2321661

Besvarelse af spørgsmål nr. 537 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 537 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. februar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 537 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Er ministeren enig i, at trusler mod fængselsfunktionærer og andre ansatte i landets fængsler ikke ender med at blive ført til doms for de pågældende, som beskrevet i artiklen: ”Er det gratis at true en fængselsbetjent på livet”, Fængselsforbundet.dk, den 2. feb. 2022? Og mener ministeren, at indsatte, der for nuværende truer landets fængselsbetjente, vil stoppe med at udgyde disse trusler, når der tilsyneladende ikke er nogle retlige konsekvenser for dem?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten har indhentet oplysninger fra Københavns Politi om de sager, der er omtalt i den artikel, der er henvist til i spørgsmålet. Københavns Politi har i den forbindelse oplyst, at der er tale om to sager med forskellige gerningsmænd mod den samme forurettede fængselsbetjent.

Den ene sag vedrører en gerningsmand, der i oktober 2020 blev anmeldt for overtrædelse af straffelovens § 119 ved at have truet, spyttet mod samt slået ud efter en fængselsbetjent. Tiltalte blev i januar 2021 ved byrettens dom idømt 2 års fængsel og udvist for andre forhold, hvilket han ankede til landsretten. Den 26. marts 2021 afgjorde Københavns Politi § 119-sagen med et tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 722, nr. 7, jf. § 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1957 af 10. december 2020, der giver mulighed for at slutte sager om overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, § 119 b og § 244 med et tiltalefrafald, når der er tale om meget begrænset voldsanvendelse mv., og der ikke er sket betydelig skade på den forurettede.

Tiltalefrafaldet blev efterfølgende påklaget til Statsadvokaten i København, der omgjorde afgørelsen herom. Da domfældte efterfølgende frafaldt sin anke, og dommen på to år herefter var endelig, sluttede Københavns Politi i juli 2021 på ny § 119-sagen med et tiltalefrafald. Tiltalefrafaldet blev denne gang meddelt i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 4, som giver hjemmel til meddele tiltalefrafald i sager, hvor straffelovens § 10 b eller § 89 er anvendelig, når det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig straf ville blive idømt, og at domfældelse heller ikke i øvrigt vil være af væsentlig betydning.

Det nye tiltalefrafald blev også indbragt for Statsadvokaten i København, der omgjorde afgørelsen herom. Politiet har herefter rejst tiltale i sagen, og sagen er nu berammet til foretagelse ved Københavns Byret i januar 2023.

Den anden sag vedrører ligeledes overtrædelse af straffelovens § 119 ved spyt i ansigtet mod en fængselsbetjent. Københavns Politi rejste i april 2020 tiltale for overtrædelse af straffelovens § 119, og sagen blev berammet til hoveforhandling i oktober 2021. I marts 2021 blev tiltalte fundet skyldig og dømt i en anden sag, hvorefter Københavns Politi trak § 119-sagen tilbage fra retten med henblik på udfærdigelse af påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, som giver hjemmel til at påtaleopgive sager, hvor straffelovens §§ 10 b eller 89 ville være anvendelig, hvis sigtede var at finde skyldig, når det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig straf ville blive idømt, og at domfældelse heller ikke i øvrigt vil være af væsentlig betydning.

Påtaleopgivelsen blev efterfølgende påklaget til Statsadvokaten i København, der omgjorde afgørelsen herom. Sagen er nu fremsendt til retten med anklageskrift.

2. Rigsadvokaten kan supplerende oplyse, at Statsadvokatens i Københavns omgørelse af de af Københavns Politi meddelte tiltalefrafald og påtaleopgivelse ses at være i overensstemmelse med praksis. Det fremgår således af Rigsadvokatens redegørelse af 29. juni 2020 om anvendelse af tiltalefrafald i praksis, at der som udgangspunkt altid rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 119 eller andre relevante straffelovsbestemmelser i sager om vold og trusler mod fængselspersonale, når betingelserne i øvrigt er opfyldt. Politikredsene er, hvilket fremgår af redegørelsen, særligt tilbageholdende med at anvende tiltalefrafald i de sager, hvor § 119 overtrædelsen omfatter vold og ikke alene trusler.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at vurderingen af, hvorvidt der skal meddeles et tiltalefrafald, foretages efter retsplejelovens regler. Da tiltalefrafald er en *sanktion* – dvs. har karakter af en straf – er det i alle tilfælde en forudsætning for at kunne meddele et sådant, at sigtedes skyld er utvivlsom, eller at alle faktiske omstændigheder i forbrydelsens gerningsindhold er erkendt. Hvorvidt der i en sag skal meddeles et tiltalefrafald vil herudover altid afhænge af en helt konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen.

Det fremgår desuden af redegørelsen, at tiltalefrafald kan forekomme både med og uden vilkår. Et betinget tiltalefrafald med vilkår vil fremgå af straffeattesten, mens et tiltalefrafald uden vilkår ikke optages på straffeattesten.

3. Rigsadvokaten har endelig undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om overfald på fængselsansatte.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter, herunder om den forurettedes ansættelsesforhold.

Der findes ikke i POLSAS selvstændige gerningskoder vedrørende ”fysiske overfald eller trusler mod fængselsansatte”. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe oplysninger herom. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et stort antal sager vedrørende vold eller trusler mod offentligt ansatte, hvis oplysninger herom skal tilvejebringes.”

Af principielle grunde er jeg meget tilbageholdende med at udtale mig om konkrete sager, der er under behandling ved politiet, anklagemyndigheden eller domstolene.

Det må dog stå klart for enhver, at vi ikke skal acceptere, at de ansatte i vores fængsler bliver udsat for vold eller trusler. De ansatte udfører hver dag en vigtig samfundsmæssig opgave med at sikre trygheden i vores samfund og skal derfor ikke gå på arbejde med frygten for at blive udsat for vold af de indsatte. Derfor er jeg også meget optaget af, at der bliver slået hårdt ned i sådanne tilfælde, og at der bliver fulgt ordentligt op over for de ansatte, som er blevet udsat for vold.

I den forbindelse er jeg også glad for, at der for nylig blev indgået en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen, bl.a. med deltagelse af spørgerens parti, hvor der tages en række initiativer for at styrke sikkerheden og sikre mere konsekvens over for de hårdeste indsatte.

Med aftalen fordobles strafniveauet for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner – f.eks. over for fængselsbetjente. Derudover er aftalepartierne enige om, at der skal indføres et nyt disciplinærstraffesystem, hvor der bl.a. skal være fokus på nultolerance over for indsatte, der udviser

foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet, eksempelvis ved verbalt at overfalde en fængselsbetjent. Der skal som led heri indføres en konsekvensordning, hvor der ved tredje forseelse udløses en yderligere mærkbar og markant reaktion, så den indsatte oplever en reel konsekvens af en gentagen uacceptabel adfærd.